

CO2-REDUCTIEPLAN N5

Organisatie: KSP Kunstgras B.V.
Contactpersoon: Rick van de Ruitenbeek

Adviseur: Nienke Bakker
Adviesbureau: De Duurzame Adviseurs

Publicatiedatum: 18-11-2021

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1		
1	INHOUDSOPGAVE	2
1	 INLEIDING	4
1.1	LEESWIJZER	5
2	 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	6
2.1	STATEMENT ORGANISATIEGROOTTE	6
2.2	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL	7
2.2.1	<i>Gemeente Amsterdam</i>	7
3	 EMISSIE-INVENTARIS RAPPORT	8
3.1	VERANTWOORDELIJKE	8
3.2	REFERENTIEJAAR EN RAPPORTAGE	8
3.3	AFBAKENING	8
3.4	DIRECTE- EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	8
3.4.1	<i>Berekende GHG-emissies</i>	8
3.4.2	<i>Verbranding biomassa</i>	9
3.4.3	<i>GHG-verwijderingen</i>	9
3.4.4	<i>Uitzonderingen</i>	9
3.4.5	<i>Invloedrijke personen</i>	9
3.4.6	<i>Toekomst</i>	9
3.4.7	<i>Significante veranderingen</i>	9
3.5	KWANTIFICERINGSMETHODEN	9
3.6	CO ₂ -EMISSIEFACTOREN	10
3.7	ONZEKERHEDEN	10
3.8	UITSLUITINGEN	10
3.9	VERIFICATIE	10
3.10	RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1	11
4	 ENERGIEBEOORDELING	12
4.1	IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS	12
4.2	ANALYSE WAGENPARK	12
4.3	VOORGAANDE ENERGIEBEOORDELINGEN	13
4.4	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
5	 STRATEGISCH PLAN SCOPE 3	15
5.1.	SIGNIFICANTE SCOPE 3 EMISSIES	15
5.2.	KWALITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE	15
5.3.	KWANTITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE	15
5.4	KETENANALYSE	15
5.5	REDUCTIESTRATEGIE SCOPE 3	16
5.6	INVENTARISATIE REDUCTIESTRATEGIEËN	16
5.7	KETENPARTNERS	16
6	 DOELSTELLINGEN	17

6.1	AMBITIEBEPALING	17
6.1.1	<i>Vergelijking met sectorgenoten.....</i>	<i>17</i>
6.1.3	<i>Conclusie ambitiebepaling.....</i>	<i>18</i>
6.2	HOOFDDOELSTELLING	18
6.2.1	<i>Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik.....</i>	<i>18</i>
7	 VOORTGANG.....	19

1 | Inleiding

KSP Kunstgras B.V. (hierna KSP Kunstgras) levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gebruik maken van de CO₂-Prestatieladder. Voor KSP Kunstgras zijn deze opdrachtgevers gemeenten, (sport)verenigingen, (project)ontwikkelaars en cultuurtechnische aannemersbedrijven. KSP Kunstgras werkt zowel als hoofd- als onderaannemer. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een organisatie zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt onder andere de emissie-inventaris, ook wel de CO₂-footprint genoemd, van KSP Kunstgras besproken. De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, de Green House Gasses (GHG emissies).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2018 (E) "*Quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals.*"

In hoofdstuk 4 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven. De energiebeoordeling is een diepgaande analyse van de grootste energiestromen binnen de organisatie. Door middel van dit verkregen inzicht kunnen er gerichte maatregelen worden genomen om het verbruik van deze energiestromen te reduceren. Daarnaast worden er aanbevelingen opgenomen voor het komende jaar om de versnelling van de CO₂-reductie te bevorderen.

In hoofdstuk 5 worden vervolgens de doelstellingen beschreven. Naast de doelstellingen voor scope 1 en 2, wordt er voorafgaand een vergelijking met sectorgenoten uitgevoerd. Dit houdt in dat er is bekeken welke doelstellingen en maatregelen andere gecertificeerde overheden hebben om te kunnen bepalen of de doelstelling van de organisatie voldoende ambitieus is.

In het laatste hoofdstuk wordt de voortgang van de organisatie in het behalen van haar doelstellingen behandeld. Dit zal in zijn geheel worden gedaan, alsmede per subdoelstelling.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

HOOFDSTUK IN DOCUMENT		EIS IN CO ₂ -PRESTATIELADDER
Hoofdstuk 2	Beschrijving van de organisatie	3.A.1
Hoofdstuk 3	Emissie-inventaris rapport	3.A.1
Hoofdstuk 4	Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 5	Strategisch plan scope 3	5.A.2 en 5.A.3
Hoofdstuk 6	Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 7	Voortgang	1.B.1, 2.B.1, 3.B.2 en 4.B.2

Tabel 1: Leeswijzer

2 | Beschrijving van de organisatie

KSP Kunstgras is al sinds 2006 specialist in het aanleggen, onderhouden én renoveren van sport- en speelondergronden in Nederland en België. De organisatie verkoopt verschillende soorten producten, zoals valdempend kunstgras, pleinplakkers en signgrass, aan overheid en private partijen. Om de kwaliteit en flexibiliteit te kunnen garanderen voert KSP Kunstgras bijna al hun werk uit met eigen mensen en machines. De organisatie beschikt over twee verschillende locaties: Lelystad en Vinkel.

De organisatie beschikt over de volgende certificaten:

- ISO 9001
- ISO 14001
- CO₂-Prestatieladder Niveau 3
- VCA**

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van KSP Kunstgras in het jaar 2020 bedraagt 348,6 ton CO₂. Hiervan komt 341 ton voor rekening van projecten en 7,6 ton door gebruik van kantoren en bedrijfsruimten. KSP Kunstgras valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie klein bedrijf.

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 2: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd, had KSP Kunstgras in 2020 één raamovereenkomst waaruit projecten met gunningvoordeel lopen in 2020.

2.2.1 Gemeente Amsterdam

Vanaf januari 2020 voert KSP Kunstgras meerdere projecten met gunningsvoordeel uit. Het betreft een raamcontract met gemeente Amsterdam. De projecten die binnen het raamcontract vallen omvatten diverse werkzaamheden, met als resultaat veilige valondergronden in speeltuinen in Amsterdam.

De footprint van het project wordt in kaart gebracht naar rato, op basis van de totale omzet en de totale CO₂-uitstoot. In een apart projectdossier staat de footprint van het project opgenomen.

3 | Emissie-inventaris rapport

3.1 Verantwoordelijke

Voor het beheren van de CO₂-Prestatieladder is rick van de ruitenbeek de interne verantwoordelijke. Hij draagt verantwoordelijkheid voor het uitzetten van taken, toewijzen van verantwoordelijkheden en het rapporteren aan het management. Voor het opstellen van alle bijbehorende documentatie voor het behouden van niveau 5 op de CO₂-Prestatieladder wordt de organisatie ondersteund door het adviesbureau De Duurzame Adviseurs.

3.2 Referentiejaar en rapportage

Dit rapport betreft 2020. Het jaar 2018 dient daarbij als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen en het monitoren van de CO₂-uitstoot.

3.3 Afbakening

De organisatiegrenzen zijn niet gewijzigd t.o.v. vorig jaar. KSP Kunstgras is de enigste organisatie waar het certificaat betrekking op heeft.

3.4 Directe- en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van 2020 weergegeven.

3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van KSP Kunstgras bedroeg in 2020 348,6 ton CO₂. Hiervan werd 348,4 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 0 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2) en 0,2 ton in Business Travel.

OVERZICHT CO ₂ -EMISSIONS			2020	Heel jaar
TYPE EMISSIONS SCOPE 1	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR	UITSTOOT (ton CO ₂)
Gasverbruik	4.048	m ³	1.884	7,6
Brandstofverbruik bedrijfsauto's - benzine	2.134	liter	2.784	5,9
Brandstofverbruik bedrijfsauto's - diesel	89.943	liter	3.262	293,4
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	9.558	liter	3.262	31,2
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	3.240	liter	2.784	9,0
Adblue	838	liter	260	0,2
Propaan	597	liter	1.725	1,0
			Totaal scope 1	348,4
SCOPE 2	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR	UITSTOOT (ton CO₂)

Elektriciteitsverbruik - groene stroom	55.545	kWh	0	-
Totaal scope 2				-

BUSINESS TRAVEL	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR	UITSTOOT (ton CO₂)
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	1.000	km	195	0,2
Totaal business travel				0,2

TOTALE EMISSIES SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL	348,6
--	--------------

Tabel 3: CO₂-uitstoot 2020 (in tonnen CO₂)

3.4.2 Verbranding biomassa

In het jaar van deze rapportage vond geen verbranding van biomassa plaats bij KSP Kunstgras.

3.4.3 GHG-verwijderingen

Er heeft in het jaar van deze rapportage geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij KSP Kunstgras.

3.4.4 Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG-Protocol.

3.4.5 Invloedrijke personen

Binnen de organisatie zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂-footprint.

3.4.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor 2020. In het plan van aanpak van de organisatie, waarin alle reductiemaatregelen zijn opgenomen, wordt beschreven welke maatregelen er in de komende jaren worden uitgevoerd. Deze zullen er samen voor zorgen dat de organisatie 1% CO₂ in scope 1 en 5% CO₂ in scope 2 wat een totale reductie van 6% zal opleveren in 2022 ten opzichte van 2018. Omdat de doelstelling ruim behaald is, is er een nieuwe reductiedoelstelling opgesteld. KSP Kunstgras wil in 2024 t.o.v. 2018 35% CO₂ reduceren.

3.4.7 Significante veranderingen

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven geldt 2018 als referentiejaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in hoofdstuk 6 van dit document.

3.5 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een Excelmodel waarbij alle energieverbruiken worden omgerekend naar CO₂-emissies. Hierbij worden de emissiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl gehanteerd. In hoofdstuk 2 van het CO₂-Managementplan van de organisatie wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.6 CO₂-Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van KSP Kunstgras over 2020 zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.1 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies.

De emissiefactoren van de organisatie zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.1. Voor de berekening van de CO₂-footprint van 2020 zijn emissiefactoren gebruikt daterend Juli 2021.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

- Over het 1^e halfjaar van 2021 zijn van Vinkel de daadwerkelijke gas- en elektra verbruiken niet bekend. Om deze reden zijn deze totale verbruiken gebaseerd op een schatting (2020).
- De zakelijk gedeclareerde kilometers kunnen op het moment niet achterhaald worden waardoor deze gegevens gebaseerd zijn op 2020.
- De doelstelling van de ketenanalyse kan niet exact gemeten worden waardoor te gekwantificeerde voortgang gebaseerd is op een schatting.

3.8 Uitsluitingen

In Handboek 3.1 is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van de organisatie, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants).

3.9 Verificatie

De organisatie heeft ervoor gekozen om de emissie-inventaris niet apart te laten verifiëren door een extern bureau. De emissie-inventaris zal tijdens de externe audit middels een steekproef geverifieerd worden.

3.10 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. In tabel 3 is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

ISO 14064-1 §9.3.1	§ 7.3 GHG-REPORT CONTENT	BESCHRIJVING	HOOFDSTUK RAPPORT
A	A	Reporting organization	2
B	B	Person responsible	3.1
C	C	Reporting period	3.2
D, E	D	Organizational boundaries	3.3
F	E	Direct GHG emissions	3.4
G	F	Combustion of biomass	3.4
H	G	GHG removals	3.4
I	H	Exclusion of sources or sinks	3.4
J	I	Indirect GHG emissions	3.4
K	J	Base year	3.2
L	K	Changes or recalculations	3.4
M, T	L	Methodologies	3.5
N	M	Changes to methodologies	3.6
O	N	Emission or removal factors used	3.6
P, Q	O	Uncertainties	3.7
R	P	Statement in accordance with ISO 14064-1	3.10
S	Q	Verification	3.9

Tabel 4: Kruistabel ISO 14064-1

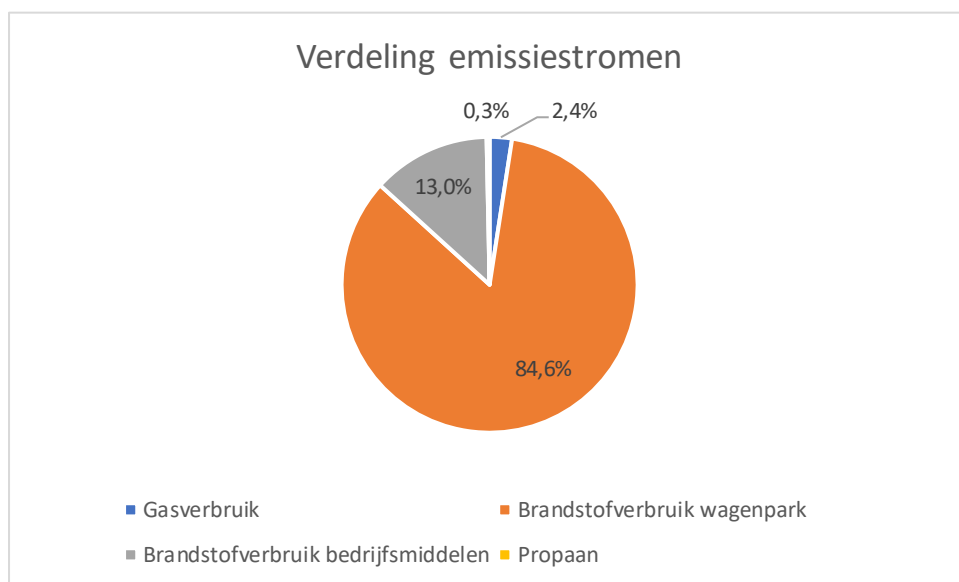
4 | Energiebeoordeling

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van de voorliggende jaren van KSP Kunstgras in kaart te brengen. Middels de energiebeoordeling wordt inzicht verkregen in de grootste energieverbruikers binnen de organisatie. De CO₂-Prestatieladder vereist dat er inzicht wordt verkregen in de 80% grootste verbruikers. Hierdoor kunnen de belangrijkste processen, gebouwen en/of activiteiten die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De uitgebreide analyse is uitgevoerd in Excel en is op te vragen bij de CO₂-verantwoordelijke, Rick van de Ruitenbeek. Deze energiebeoordeling is uitgevoerd over 2020.

4.1 Identificatie grootste verbruikers

De 80% grootste emissiestroom in 2020 is:

1. Brandstofverbruik wagenpark: 84,6%

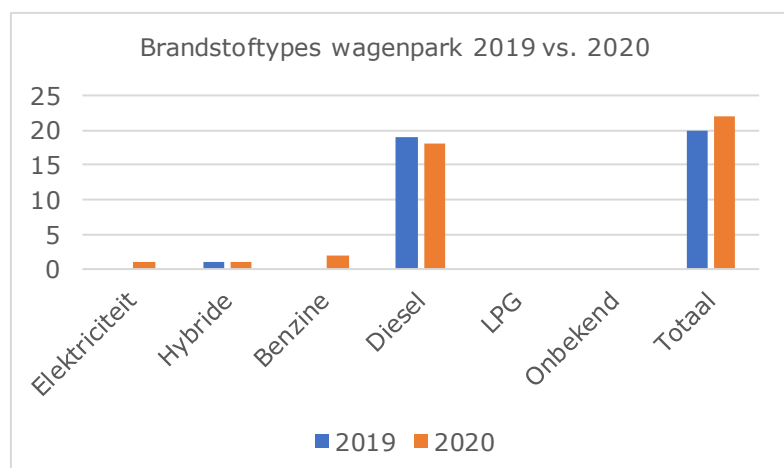

Grafiek 1: Percentuele verdeling emissiestromen 2020

In deze energiebeoordeling wordt het wagenpark en machinepark verder geanalyseerd. De uitkomsten van deze analyse zullen leiden tot concrete maatregelen om de CO₂-emissies van deze twee stromen te reduceren.

4.2 Analyse wagenpark

Zoals eerder genoemd wordt 84,6% van de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het brandstofverbruik van het wagenpark (diesel/benzine). Op basis van de kentekens is er via het RDW achterhaald wat de kengetallen zijn van het wagenpark over 2020. Deze analyse is terug te vinden als Excelexport 'energiebeoordeling wagenpark en machines'. Over het wagenpark is een vergelijking

gemaakt tussen 2019 en 2020. In de grafiek is af te lezen dat het wagenpark grotendeels bestaat uit dieselwagens. In 2020 is er een elektrische Street scooter aan het wagenpark toegevoegd. De gemiddelde CO₂-uitstoot in het wagenpark was in 2019 203 gram/km en in 2020 179 gram/km. Ondanks de stijging in bedrijfswagens/personenwagens is de gemiddelde uitstoot afgenomen.

Machinepark

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het machinepark van KSP Kunstgras begin 2021. In de lijst is de elektrische shovel terug te zien. Op dit moment heeft de organisatie één elektrische shovel. De ambitie is om in de toekomst onderhoudsprojecten volledig elektrisch uit te voeren. Vanzelfsprekend zal het machinepark met elektrische machines dan ook uitbreiden.

	Naam	Type	Brandstof
1	Shovel klein (1)	Giant D3325 WT xtra	Diesel
2	Shovel klein (2)	Giant D3325 WT xtra	Diesel
3	Shovel middel	Giant V452T HD xtra	Diesel
4	Shovel groot	Giant V6004T xtra	Diesel
5	E-shovel	Giant G2200E xtra	Elektriciteit
6	Kraan mini	Caterpillar 300.9D	Diesel
7	Kraan klein	Caterpillar 301.7D	Diesel
8	Kraan groot	Takeuchi TB235	Diesel
9	Rupsdumper	Messersi trusty CH 2-R	Diesel
10	Trekker rood	Iseki STW37	Diesel
11	Trekker groen	Iseki TH4260FH	Diesel
12	Wals	Bomag BW100 AD3	Diesel
13	Shovel klein Zuid (1)	Giant D3325 WT xtra	Diesel
14	Shovel klein Zuid (2)	Giant D3325 WT xtra	Diesel
15	Shovel middel Zuid	Giant V452T HD xtra	Diesel
16	Kraan klein Zuid	Takeuchi TB016	Diesel
17	Mixer Noord	SMG M1202D	Diesel
18	Mixer Zuid	SMG M1202D	Diesel

4.3 Voorgaande energiebeoordelingen

De afgelopen jaren zijn energie-audits uitgevoerd over het brandstof- en gasverbruik van KSP Kunstgras. Daaruit zijn de volgende conclusies en verbeterpunten naar voren gekomen.

2019

- Het Nieuwe Rijden toepassen
- Zonnepanelen plaatsen
- Sturen op uitschakelen lichten
- 100% Groene Stroom inkopen

4.4 Conclusies en aanbevelingen

Gebaseerd op de bovenstaande analyses worden hieronder een aantal maatregelen benoemd die ervoor kunnen zorgen dat het gas-, elektra- en brandstofverbruik de komende jaren afnemen.

Brandstofverbruik

- Aandacht voor zuinig rijden in cursus "Het Nieuwe Rijden".

Deze cursus is in 2017 gegeven en in 2022 wordt er een opfriscursus georganiseerd.

- Inzicht persoonlijk verbruik

Mogelijkheid onderzoeken om in GPS-systeem Slimm de rijstijl en het brandstofverbruik per chauffeur inzichtelijk te maken.

- Beperken aantal transporten

Na verlopen afschrijftermijn van BE-transportbusjes worden er grotere trucks aangeschaft. Dit stelt de organisatie in staat om meer materiaal per transport naar een project te brengen en beperkt het aantal ritten. Elektrische transportwagens zijn momenteel helaas nog niet haalbaar i.v.m. beperkte laadcapaciteit (in kg)

Extra:

- Onderzoek naar het inkopen van biodiesel voor de voertuigen en het materieel met een diesel motor.
- Inkoopbeleid opstellen voor het wagenpark, waarin het volgende wordt opgenomen:
 - Bij vervanging kiezen voor elektrisch.
 - Indien elektrisch niet mogelijk is, minimaal EURO 6 motor en/of maximale CO₂-uitstoot per gereden kilometer.

5 | Strategisch plan scope 3

KSP Kunstgras vindt het belangrijk om inzicht te verkrijgen in haar belangrijkste scope 3 emissies. Om dit inzicht te verkrijgen is er een kwalitatieve en kwantitatieve dominantie analyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden hieronder weergegeven. Tevens wordt er een strategie geformuleerd om deze scope 3 emissies te reduceren.

5.1. Significante scope 3 emissies

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van KSP Kunstgras in kaart gebracht.

5.2. Kwalitatieve scope 3 analyse

Op basis van een indeling in Product-Marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die KSP Kunstgras op de verschillende Product-Marktcombinaties heeft, is de volgende top 3 naar voren gekomen:

1. Privaat - Aanleg
2. Overheid - Aanleg
3. Privaat – Handel

5.3. Kwantitatieve scope 3 analyse

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de meest significante scope 3 categorieën voor KSP Kunstgras B.V. over 2020:

1. Categorie: Aangekochte goederen	5.316,55	ton CO ₂
2. Categorie: Productieafval	1.250,89	ton CO ₂
3. Categorie: Aangekochte diensten	648,14	ton CO ₂
4. Categorie: Downstream transport	86,82	ton CO ₂
5. Categorie: Woon-werkverkeer	86,38	ton CO ₂

5.4 Ketenganalyse

Door KSP Kunstgras B.V. is gekozen om één ketenganalyse te maken van een project uit de categorie Privaat – aanleg. Hiervoor nemen we een lopend project als voorbeeld (zie ketenganalyse incl. berekeningen voor een uitgebreide toelichting). We beschrijven de CO₂-uitstoot binnen project De Velst Heemskerk. Dit project heeft op één dag plaatsgevonden in 2019 en is uitgevoerd door twee medewerkers. We hebben gekozen om dit project in kaart te brengen met de bijbehorende emissies zodat we hier actief maatregelen op kunnen formuleren.

We hebben onderstaande doelstelling geformuleerd:

Scope 3 doelstelling KSP Kunstgras B.V.

In 2023 wil KSP Kunstgras 4% CO₂-reductie gerealiseerd hebben in de keten van het aanleggen van valdempend kunstgras t.o.v. 2020.

Tabel 1. Scope 3 doelstelling KSP Kunstgras

5.5 Reductiestrategie scope 3

Voordat er een strategie geformuleerd wordt, is er aan de hand van de 15 GHG-categorieën een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden die KSP Kunstgras heeft om de up- en downstream emissies te beïnvloeden, inclusief de betrokken ketenpartners. De resultaten van deze analyse zijn terug te vinden in 5.A.1, Kwantitatieve Analyse. In de volgende paragrafen wordt beschreven voor welke strategie er uiteindelijk is gekozen om de scope 3 emissies te beïnvloeden en te reduceren.

5.6 Inventarisatie reductiestrategieën

Onderstaand is een opsomming gegeven van de relevante mogelijk strategieën in de keten + bijbehorende autonome acties:

- ✓ Inkoop: alternatieve producten stimuleren en ontwikkelen. Bij inkoopbeleid de verplichting tot voeren CO₂-reductiebeleid opstellen (bij onderaannemers).
- ✓ Inzet materieel derden: zuinigheid/milieulabel als criterium bij inhuur van materieel, in overleg met onderaannemers/concern over mogelijkheden van besparing.
- ✓ Transport derden: verminderen van transportkilometers door plannen van ritten en letten op maximale belading en door zoveel mogelijk per schip of trein te vervoeren.
- ✓ Afval: verminderen van afval door direct hergebruik van materiaalstromen in andere projecten, scheiden van afval op kantoor en/of op de werf, rechtstreeks terugbrengen van afvalmaterialen (vnl. metalen) naar producent (i.p.v. afvalverwerker).

KSP Kunstgras kiest ervoor zich te focussen op alle vier categorieën in de ketenanalyse.

5.7 Ketenpartners

In deze paragraaf worden de belangrijkste ketenpartners van KSP Kunstgras benoemd die betrokken zullen worden bij het realiseren van de scope 3 doelstelling. Deze ketenpartners zullen benaderd worden om informatie met betrekking tot CO₂-reductie in de keten of de organisatie aan te leveren.

Ketenpartner	Relatie	Product
De Velst Heemskerk	Opdrachtgever	-
Edel Grass	Leverancier	Gras
ZAM, Van Deuveren	Leverancier(s)	Balken
Schmitz Foam Products B.V.	Leverancier	Foam
Filcom	Leverancier	Infillzand
Beelen en GBN	Afvalwerking	

Tabel 3: Ketenpartners KSP Kunstgras, 2020

6 | Doelstellingen

In dit hoofdstuk worden de doelstellingen van de organisatie voor de komende jaren gepresenteerd. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen terug te vinden:

- Ambitiebepaling naar aanleiding van sectorvergelijking
- Ambitiebepaling naar aanleiding van de maatregelenlijst SKAO
- Hoofddoelstelling scope 1 en 2 emissies
- Doelstelling scope 1 emissies
- Doelstelling scope 2 emissies
- Doelstelling business travel
- Doelstelling alternatieve brandstoffen
- Doelstelling reduceren energieverbruik

Halfjaarlijks wordt door de organisatie gemonitord of er voldoende voortgang plaatsvindt in de beoogde CO₂-reductie.

6.1 Ambitiebepaling

6.1.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Om te kunnen bepalen hoe ambitieus de doelstellingen en maatregelen zijn van de organisatie is er gekeken naar sectorgenoten. Zie hieronder een korte samenvatting van de doelstellingen en maatregelen die zij zichzelf stellen:

- **Sectorgenoot 1 | HVR Speeltotaal Veenendaal B.V.**

Zij zijn niveau 5 gecertificeerd en hebben als doel gesteld om 20% CO₂ op scope 1 en 100% op scope 2 te reduceren. Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- Brandstofverbruik zakelijke kilometers verminderen door zuiniger en/of elektrisch te rijden en waar mogelijk te doen aan carpoolen.
- Brandstofverbruik materieel verminderen door de aanschaf van zuiniger en/of elektrisch materieel
- Installatie van zonnepanelen en het inkopen van groene stroom

- **Sectorgenoot 2 | Donker Groep**

Zij zijn niveau 5 gecertificeerd en hebben als doel gesteld om 10% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren. Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- Brandstofverbruik verminderen door over te stappen over te stappen op elektrische auto's
- Streven naar 95% elektrisch aangedreven handgereedschap in 2025

6.1.2 Maatregelenlijst SKAO

De maatregelenlijst van de SKAO is ingevuld conform de situatie in 2021, aangezien deze niet met terugwerkende kracht kan worden ingevuld voor voorliggende jaren. De maatregelen die hierin worden genoemd zijn voornamelijk generiek, maar geven een goed beeld van de maatregelen en doelstellingen die KSP Kunstgras wil behalen.

De algemene conclusie naar aanleiding van deze maatregelenlijst is dat de organisatie al vrij vooruitstrevend is door zonnepanelen te plaatsen en een elektrische shovel aan te schaffen. Echter zijn er nog voldoende maatregelen te nemen om het fossiele brandstofverbruik te verminderen. Zoals het inzetten van volledig elektrische auto's, gebruik van biobrandstoffen,

het monitoren en terugkoppelen van rijgedrag en het nemen van extra maatregelen om het vastgoed te verduurzamen.

6.1.3 Conclusie ambitiebepaling

KSP Kunstgras heeft naar aanleiding van bovenstaande vergelijkingen en de maatregelenlijst geconcludeerd dat de reductiedoelstelling gepresenteerd in de volgende paragraaf voldoende ambitieus is. De organisatie schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van de vergelijking met sectorgenoten en maatregelenlijst die is ingevuld.

6.2 Hoofddoelstelling

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

SCOPE 1 EN 2 DOELSTELLING KSP KUNSTGRAS

KSP Kunstgras wil in 2022 ten opzichte van 2018 6% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn gerelateerd aan het aantal FTE. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2022 als volgt:

Scope 1: 1% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Scope 2: 5% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Business Travel: geen

Omdat de doelstelling ruim behaald is, is er een nieuwe doelstelling opgesteld. De doelstelling is als volgt:

SCOPE 1 EN 2 DOELSTELLING KSP KUNSTGRAS

KSP Kunstgras wil in 2024 ten opzichte van 2018 35% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn gerelateerd aan het aantal FTE (50%) en omzet (50%). Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2024 als volgt:

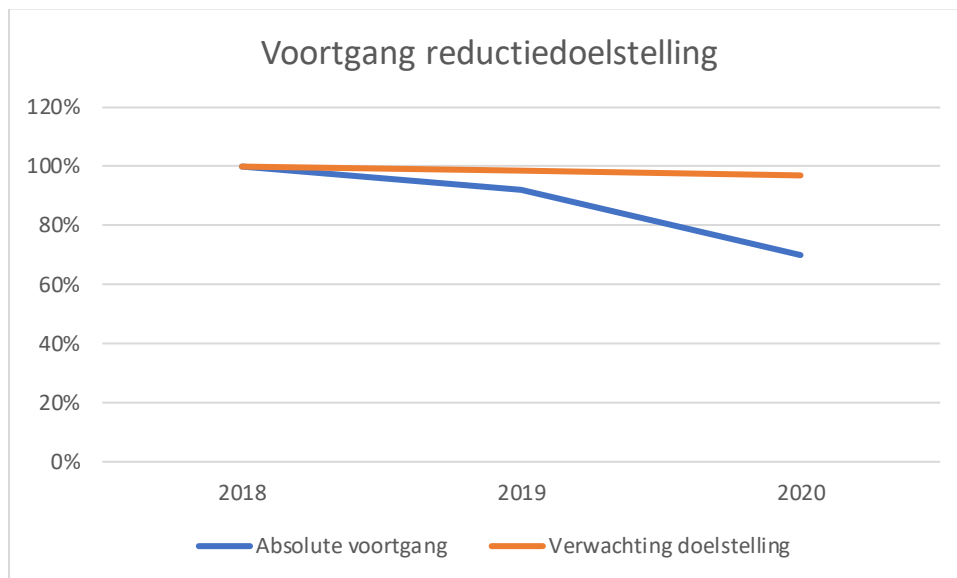
Scope 1: 29% reductie in 2024 ten opzichte van 2018
Scope 2: 6% reductie in 2024 ten opzichte van 2018
Business Travel: geen

6.2.1 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik

KSP Kunstgras heeft in 2019 en 2021 zonnepanelen geïnstalleerd en koopt voor het eventuele tekort groene stroom in. De maatregel om in scope 2 100% te reduceren is daarmee gerealiseerd.

7 | Voortgang

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot van KSP Kunstgras opgenomen.

Figuur 2 | Voortgang van de CO₂-uitstoot.

KSP Kunstgras heeft als doel om in 2022 ten opzichte van 2018 6% CO₂-uitstoot te reduceren. Zoals in de grafiek is te zien, is deze doelstelling ten opzichte van 2018 ruimschoots behaald. In 2020 heeft de organisatie een absolute reductie behaald van 30%. In totaal is er 312,8 ton CO₂ uitgestoten in 2020. De meeste reductie is behaald in brandstofverbruik. Het thuiswerken (mede door de coronacrisis) heeft hierin bijgedragen. De organisatie heeft in 2020 en 2021 een aantal maatregelen genomen om verder te reduceren:

- In 2019 zijn de eerste zonnepanelen geplaatst. In het begin van 2021 zijn op de Schutweg ook zonnepanelen geplaatst.
- Door het coronajaar hebben veel mensen in 2020 vanuit huis gewerkt. Zodra het kan, wordt wel de voorkeur gegeven om op kantoor te werken.
- De Nieuwe Loods heeft in 2020 nieuwe lichtsensoren gekregen, dat het elektriciteitsverbruik omlaag moet brengen.
- Sinds 2021 heeft elke locatie LED-verlichting.
- Begin 2021 is er een elektrische shovel aangeschaft.
- We hebben de ambitie om het onderhoud van kunstgras de komende jaren volledig elektrisch uit te voeren. We werken al met volledig elektrisch handmateriaal, en hebben nu ook een elektrische shovel. Daarnaast hebben we één elektrische Street scooter.

Voortgang ketenanalyse

KSP Kunstgras heeft als doelstelling 4% CO₂-reductie gerealiseerd te hebben in de keten van het aanleggen van valdempend kunstgras.

Ketenstap	Maatregel	Voortgang 2020/2021
Inkoop grondstoffen en materialen	Informeren bij leveranciers naar duurzaamheid van geleverde producten en alternatieven (jaarlijks)	We zijn bezig met de ontwikkeling van EcoGrass. Er loopt een pilot project in Dordrecht. We hebben als doel een gesloten cyclus te vormen.
	Het zand op locatie hergebruiken door een specifieke machine (machine is in ontwikkeling).	Inmiddels is de machine in gebruik en wordt er nog maar 3 kilo per vierkante meter zand verbruik i.p.v. 25 kilo.
	Onderzoek naar restmateriaal kunstgras: wat gebeurt er mee bij GWN?	Rick is bij GWN geweest. Bij toeval koopt KSP Kunstgras de reststromen weer in.
	In de toekomst 25% van de projecten kunststof balken gebruiken i.p.v. B-hout balken.	Deze maatregel is nog niet van de grond gekomen in 2020/2021.
	Onderzoek naar restmateriaal hout: wat gebeurt er mee als het is afgevoerd?	Deze maatregel is nog niet van de grond gekomen in 2020/2021.
Transport (upstream)	Dialogo voeren over duurzamere transportmogelijkheden (alternatieve brandstoffen).	Deze dialoog heeft nog niet plaatsgevonden.
	Minder zand transporteren per project door schattingsfouten te reduceren.	De nieuw machine die nu in gebruik is helpt ons met deze doelstelling. Verder is hier lastig op te sturen.
Afvalstromen	Dialogo met leverancier over alternatief verpakkingsmateriaal.	We scheiden op de zaak nu plastic folie. We willen dit in de toekomst ook op projecten doorvoeren.
	Onderzoek naar restmateriaal kunstgras: wat gebeurt er mee bij GWN?	Rick is bij GWN geweest. Bij toeval koopt KSP Kunstgras de reststromen weer in.
	Onderzoek naar restmateriaal hout: wat gebeurt er mee als het is afgevoerd?	Deze maatregel is nog niet van de grond gekomen in 2020/2021.
Woon-werk	Personeel direct naar projectlocatie sturen zodat er minder woon-werk verkeer plaatsvindt.	We gaan nog kijken hoe we dit in de toekomst kunnen oppakken. Bij ons carpoolen mensen veel dus dit is lastiger zo in te richten.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan KSP Kunstgras.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Nienke Bakker, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO2-REDUCTIEPLAN N5 2020
Datum:	18-11-2021
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	Rick van de Ruitenbeek

Handtekening autoriserende manager:
